

การเตรียมต้นฉบับบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ได้มาตรฐานระดับชาติ Preparation of Original Research Papers for Publication in Academic Journals in National Standards

ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ¹
Panya Teerawittayalert¹

การวิจัยเป็นการศึกษาความรู้ความจริงด้วยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิธีการที่มีระบบขั้นตอนที่เชื่อถือได้ ผู้ใช้ผลงานวิจัยสามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยไปใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่หรือเพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ เมื่อผู้วิจัยได้ข้อค้นพบและสามารถสรุปผลได้แล้วจึงต้องมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชน เพื่อให้ผู้ใช้ผลงานวิจัยสามารถเข้าถึงผลงานและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง การเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปเอกสารสิ่งพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่ได้มาตรฐานจึงเป็นทางเลือกที่ผู้วิจัยนิยมมาก เพราะเป็นการเผยแพร่ผลงานอย่างกว้างขวางและผู้วิจัยยังสามารถนำเอกสารผลงานวิจัยไปใช้ประกอบการประเมิน เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือระดับศาสตราจารย์ และยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่สังกัด ทางหน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัยสามารถนำผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วไปใช้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจากการประเมินผลการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาโดยสำนักงานพัฒนาราชการ (กพร.) และการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)(สมศ.)

การเขียนบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยลงในวารสารที่ได้มาตรฐานที่มีระเบียบการจัดพิมพ์ที่ย่างยากพอสมควร จึงเป็นการยากลำบากแก่ผู้วิจัยในการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการวิจัยสู่ผู้ใช้ผลงานวิจัย แต่เมื่อผู้วิจัยต้องการใช้ผลงานวิจัยไปสู่ผู้ใช้งานวิจัย และเพื่อการประเมินเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือเพื่อขอจบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งทางบัณฑิตวิทยาลัยหลายแห่งกำหนดให้ต้องเผยแพร่ผลงานทางวารสารก่อนจึงได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา จึงต้องลงเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารและต้องเลือกสิ่งตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ได้มาตรฐาน เช่น วารสารที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล TCI (Thai Journal Citation Index Centre) หรือศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ที่รับรองโดย สกว. และ สกอ. ซึ่งในปัจจุบันมีวารสารที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล TCI จำนวน 456 ฉบับ แต่จากการประเมินล่าสุด ปี 2554 มีวารสารที่ผ่าน

¹ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

การประเมินรับรองคุณภาพเพียง 77 ฉบับ อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงจำนวน 156 ฉบับและนอกจากนั้นไม่ผ่านการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยต้องเลือกลงตีพิมพ์ในวารสารที่ผ่านการรับรองจาก TCI หรือลงตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล เช่น ISI SCOPUS และฐานอื่น ๆ โดยที่ต้องเขียนเป็นภาษาอังกฤษและมีค่าใช้จ่ายในการลงตีพิมพ์ค่อนข้างสูงและมีการตรวจประเมินอย่างจริงจังจึงไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผู้วิจัยใหม่

ผู้เขียนในฐานะที่เคยเป็นบรรณาธิการวารสารสมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย วารสารสมาคมนักวิจัย ในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ และล่าสุดคือเป็นบรรณาธิการวารสารจันทร์เกษมสาร ซึ่งเป็นวารสารที่มีชื่อปรากฏในฐานข้อมูล TCI ที่ผู้เขียนเป็นผู้ผลักดันให้วารสารนี้ได้เข้าสู่มาตรฐานของ TCI จากประสบการณ์ในการจัดทำวารสารให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของ TCI และจากการรวบรวมข้อมูลจากวารสารอื่น ๆ ที่เป็นวารสารชั้นนำที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI และเป็นวารสารที่มีชื่ออันดับต้นๆ ที่ได้รับการรับรองจาก TCI ทั้งวารสารสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวารสารสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้านกระบวนการกลั่นกรองบทความวิจัย (Review Proess) และด้านข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ (Manuscript Requirements) โดยนำข้อมูลจากนโยบายเงื่อนไข หลักเกณฑ์ คำแนะนำ และข้อกำหนดของวารสารต่างๆ จำนวน 20 ฉบับมาศึกษา จนได้เข้าใจและเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ จึงขอนำองค์ความรู้ที่กลั่นกรองมานำเสนอถ่ายทอดแก่ผู้อ่านต่อไป

กระบวนการกลั่นกรองบทความวิจัย (Review Proess)

การกลั่นกรองบทความวิจัยของวารสารที่ได้มาตรฐานมีหลักการที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันดังนี้

1. บทความวิจัยที่ส่งลงตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน
2. บทความวิจัยที่ส่งลงตีพิมพ์จะต้องไม่ใช่บทความวิจัยที่รอการพิจารณาจากวารสารอื่น
3. บทความวิจัยจะต้องได้รับการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิ (peer-reviewer) ในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 – 3 คนขึ้นอยู่กับนโยบายของวารสารแต่ละฉบับ
4. การได้รับการยอมรับให้ลงตีพิมพ์ได้ขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของบรรณาธิการและถือว่าเป็นที่สิ้นสุด
5. ผู้เขียนบทความเป็นผู้รับผิดชอบความคิดเห็นที่ปรากฏที่ลงตีพิมพ์
6. ลิขสิทธิ์เป็นของเจ้าของวารสาร

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ (Manuscript Requirements)

วารสารที่ได้มาตรฐานมีข้อกำหนดการจัดทำต้นฉบับที่ใกล้เคียงกัน คือ

1. หัวข้อหลักในส่วนต้นของบทความวิจัยประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนทุกคน บทคัดย่อ คำสำคัญ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
2. ในส่วนเนื้อหาของบทความประกอบด้วยหัวข้อ บทนำ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลและข้อเสนอแนะ
3. ในส่วนท้ายบทความประกอบด้วย เอกสารอ้างอิง และกิตติกรรมประกาศ

ข้อสังเกตเพิ่มเติมที่ปรากฏในบทความวิจัยนอกเหนือจากข้อกำหนดที่กล่าวมาแล้ว

จากการศึกษารูปแบบของบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารที่ได้มาตรฐานที่ผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมีลักษณะที่น่าสนใจดังนี้

1. วิธีการเขียนบทคัดย่อ เขียนได้สั้นกระชับไม่ถึง 1 หน้าโดยมีการสรุปสาระที่สำคัญอย่างครบถ้วนครอบคลุมทั้งประเภทการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยโดยเขียนเป็นร้อยแก้วที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งแตกต่างจากวารสารทั่วไปที่ยังไม่ได้มาตรฐานที่ให้ผู้วิจัยนำบทคัดย่อจากรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มาลงในบทความวิจัยทั้งหมดโดยไม่มีการย่อลงอีก
2. ในหัวข้อบทนำจะเขียนให้เห็นถึงประเด็นสำคัญที่ต้องทำวิจัยอย่างตรงประเด็นไม่ยาวเหมือนในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และรวมถึงได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยในหัวข้อนี้ด้วย
3. การเขียนหัวข้อวิธีการดำเนินการวิจัย จะพบว่าในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้กล่าวถึงประชากร ตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งตัวอย่าง เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในขณะที่งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์จะเขียนวิธีการทดลอง และอุปกรณ์การทดลอง
4. ผลการวิจัยส่วนใหญ่เขียนอย่างสรุปได้ชัดเจนโดยเฉพาะงานวิจัยทดลองส่วนใหญ่ใช้การนำเสนอผลด้วยตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ทำให้เข้าใจง่ายกว่าการเสนอด้วยข้อเขียนหรือคำสติด้อย่างเดียว และการเสนอด้วยตารางจะมีการเขียนหัวข้อตารางและการอธิบายตารางอย่างชัดเจนทำให้ตารางที่แสดงค่าตัวเลขมีความสำคัญมากขึ้น
5. การอ้างอิง ส่วนใหญ่ใช้วิธีการอ้างอิงที่แทรกในเนื้อหาแบบนาม-ปี (Name – Year System) ที่นำเสนอโดย APA (American Psychological Association) และสำหรับการอ้างอิงท้ายบทความ (reference citation) ซึ่งรวบรวมเอกสารอ้างอิงทั้งหมดเรียงจากภาษาไทยก่อน ภาษาอังกฤษและเรียงตามตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง

6. การเขียนกิตติกรรมประกาศ วารสารบางฉบับไม่ระบุว่าต้องมีและบางฉบับระบุว่าต้องมีหัวข้อนี้ด้วยจึงเป็นหน้าที่ของผู้วิจัยที่ต้องศึกษาข้อกำหนดของวารสารที่จะลงตีพิมพ์ให้ชัดเจน

7. ภาษาเขียนควรปรับให้เหมาะสมกับผู้อ่าน และระวังการใช้คำย่อ ที่มาจากคำภาษาต่างประเทศ คำฟุ่มเฟือย และการสะกดผิด

บทสรุปความเห็นของผู้เขียนที่ขอเสนอแนะผู้วิจัยในการเตรียมนิพนธ์ต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ได้มาตรฐานระดับชาติคือต้องเลือกวารสารเป้าหมายให้ตรงกับผลงานวิจัยก่อนโดยพิจารณาขอบเขตเนื้อหาของวารสารนั้นมีจุดเน้นให้ลงบทความในสาขาใดและเนื้อหาวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสารนั้นหรือไม่ ถ้าตรงจึงศึกษาขอเสนอแนะการเตรียมนิพนธ์ต้นฉบับที่ปรากฏไม่อยู่ในปกหน้าด้านในก็ปรากฏที่ปกหลังด้านในหรืออาจอยู่เนื้อหาในใบแรกหรือใบสุดท้ายของวารสาร และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของวารสารอย่างเคร่งครัด เพราะถ้าพยายามหลีกเลี่ยงโดยเข้าใจว่าทางกองบรรณาธิการไม่ทราบจะเป็นการผิดจรรยาบรรณนักวิจัยอย่างมาก จึงเป็นการเสี่ยงที่ไม่คุ้มกับที่เสียเวลาทำวิจัยแรมปี และที่สำคัญที่ผู้วิจัยพึงกระทำคือการปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ประเมินอย่างเคร่งครัดถ้าไม่สามารถปรับแก้ไขตามคำแนะนำจริง ๆ ก็ต้องสามารถอธิบายเหตุผลที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือสำหรับบรรณาธิการวารสารจะเป็นผู้ตัดสินใจรับหรือไม่รับต่อไป